Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—Madam Speaker, I would like to raise a point of privilege. According to the Rules of Procedure of this House, the practice in the Houses of Parliament and elsewhere, members should not resort to slogans and shouting. This becomes a matter of privilege. I request the Chair that this matter may kindly be looked into.

MADAM SPEAKER.—I will look into it. Now, let us go to the next item.

Discussion on a Matter of Urgent Public Importance *re*: Drought Conditions in several areas of the State

(Debate Contd.)

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ನಾಡಗೌಡ (ಮುಧೋಳ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಬರುತ್ತಿರುವ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಮ್ಮಿಂದ ಏನಾದರೂ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವಂತಹ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕ್ಷಾಮ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಹಿರಿಯರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 25 ವರ್ಷಗಳು ಗತಿಸಿಹೋದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ, ಯಾವ ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾವು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕ್ಷಾಮ ಬರಬೇಕಾದಂತಹ ಸಂದರ್ಭ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಅದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕ್ಷಾಮ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ತಲೆಯೆತ್ತುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ನೋಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ, ಬೆಳಗಾವು ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕ್ಷಾಮ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾವು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಳೆಯಿಂದ ಬಿದ್ದ ನೀರು ರಭಸದಿಂದ ಹರಿದು ಹಳ್ಳಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಳೆಯಿಂದ ಬಿದ್ದ ನೀರನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಶೇಖರಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾನು ಹಲಕಲವು ಕಡೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಳೆಯಿಂದ ಬಿದ್ದ ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಸುಲಭ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲವು ನೀರಾವರೀ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ಕಟ್ಟಲಾರದಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ನಿವೇಶನವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರದ ಅದಕ್ಷತೆಯೇ ಕಾರಣ. ಇವೊತ್ತು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟೋ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯ ಏಕೆ ಶೀಘ್ರತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿನ ಭಾವನಾ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ, ಲೋಕಾನುಭವ ಮತ್ತು ಅನುಕಂಪ ಭಾವ ಕಡಿಮೆ ತೋರಿಸುವುದರಿಂದ ಈರೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ದುಡಿಯಬೇಕೆನ್ನುವ ಆಶೆ ಇದ್ದರೂ ದುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ನಾಡಗೌಡ)

ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಊರಲ್ಲಿ ತೋಟಗಳು ಇವೆಯಲ್ಲದೆ, ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಕೂಲಿಕಾರರು ತವ್ಮ ತಮ್ಮ ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾಲ್ಕಾರು ಮೈಲಿ ದೂರ ಹೋದರೂ ಕೆಲಸ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕೆಲಸ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿಸಿದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಕೆಲಸದಿಂದ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆಯಬೇಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಖಾಯಂಆಗಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಂಟಿಫ್ಯಾಮಿನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಎಂದು ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರು. ಕ್ಷಾಮ ಬರದಂತೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬಂದಾಗ ತುರ್ತು ಆಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಆ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಳೇ ಬೇರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತಿತರ ಆಫೀಸುಗಳು ಇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಆಫೀಸೇ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕ್ಷಾಮ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ದೇಶ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಭೂಮಿ ಸವಕಲಾಗಿ ಹೋಗುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹರಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯ ಮಣ್ಣನ್ನು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ತಡೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಕೇವಲ ಬರಗಾಲ ಇದ್ದಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅಂಟಿ-ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಇಂಥ ಖಾಯಂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಂಗ್ಲ ದೇಶದ ಒಬ್ಬ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಎನ್ನುತಕ್ಕಂತಹ ತಜ್ಞರು ಈ ಕಂಟೂರ್ ಬಂಡಿಂಗ್ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ರೈತರಿಗೆ ಇಂದು ಈ ಬರಗಾಲ ದುಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಬಿತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಬೀಜ ಸಹ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇವಲ ಬರಗಾಲ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಬರಗಾಲವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ಸಮಾಜವಾದ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೇಲೆ ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮಿತಿ ಹಾಕಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಸಾರಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಭೂಹೀನರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚುವಾಗ ಎಂತಹ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಬಂಡವಾಳವಿಲ್ಲದೆ ಬೀಜ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಹ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿರತಕ್ಕ ರೈತರು ಬಹಳ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಡತನ ಹೇಗೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಮುದಿ ಹಸುವನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಅದೇ ರೀತಿ ನಾವು ಬರಗಾಲ ಬರದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬರಗಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವ ಬದಲು ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಇದು ನಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮುಧೋಳ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಘಟಪ್ರಭಾದ ಎಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಲೋಕಾಪುರದ ಹತ್ತಿರ ವರ್ತಕಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಖಾಯಂ ಆದ ಕೆರೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಿ

ರೈಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೆನಾಲ್ ಬರುತ್ತದೆ, ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಲದಂಡೆಯ ಕಾಲುವೆ ಬಂದರೂ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ಈ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ಈ ಕೆರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮುಧೋಳ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಮಲಪ್ರಭಾದ ಹತ್ತಿರ ಇನ್ನೊಂದು ಕೆರೆ ಕಟ್ಟುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ಮುನಿಸ್ವಾಮಿ (ಮಾಲೂರು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲು ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳೇ ಕಾರಣವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ನಮಗೆ ಅದರಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಆಗುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೊ ಎನ್ನುವ ಶಂಕೆ ಮೂಡಿದೆ. ಈ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೆಚ್ಚು ಧ್ಯೇಯ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಟ್‌ಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಹಂಚದೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ತೋರಿಸದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೋನ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಯಾರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಆ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಸಾಲಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅವರು ಮತ್ತು ಸಾಲ ಹಂಚಿದಂಥ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರು ಒಂದು ರೀತಿ ಸಮಪಾಲು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಲ ಪಡೆದವರು ಹಣವನ್ನು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡದೆ, ಆ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸುವದಕ್ಕಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಸೇಕಡ 50ರಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಡಿಫಾಲ್ಟ್ ಆಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಸಹ ಡಿಫಾಲ್ಟರ್ಸ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಈಗ ಎಲಿಜಿಬಿಲಿಟಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಲ ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದರಿಂದ ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಭೂಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮುಖಾಂತರ ಹಂಚಿ ಈ ಕ್ಷಾಮವನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ಎಲಿಜಿಬಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬೇಕು, ಉಳಿದವರಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂಬ ಕಟ್ಟಳೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಯಾರೋ ಕೆಲವರು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದುರ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಇಡೀ ಜನಾಂಗ ತೊಂದರೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದೇ ತರಹ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಆಗ ಬರೇ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂ ಭಾಷಣಗಳಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗೆ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ? ಇನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿದರೆ, ಸೇಕಡ 50ರಷ್ಟು ಜನ ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ರಿಲೀಫ್ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ರಾವಣಾಸುರನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅರೆಕಾಸಿನ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ದಿವಸ ಕೂಲಿ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒಂದು ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕ್ಷಾಮದ ಸ್ವಭಾವದ ಮೇಲೆ, ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಕೂಲಿ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆಯ ಫಂಡುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆ ಫಂಡ್ಸ್ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಕೆಲವು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಾನ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ಲಾನ್ ಸ್ಕೀಂಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನ್ಯಾಯವಾದ ಹಕ್ಕು ಏನಿದೆಯೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೂ ಈ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣಾ ಪರಿಹಾರ ಸಿಗುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಅಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಮಳೆ ಬೀಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಕ್ಷಾಮದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಜನರು ಅವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದೆರಡು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ಮುನಿಸ್ವಾಮಿ)

ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ವನಮಹೋತ್ಸವ ಮಾಡಿ, ಇದ್ದ ಒಂದೆರಡು ಗಿಡಗಳನ್ನೂ ಕತ್ತರಿಸುವುದರಿಂದ ಈಗ ವನಮಹೋತ್ಸವ ಆಗದೆ ಒಣ ಮಹೋತ್ಸವ ಆಗಿದೆ. ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲ 10 ಸಾವಿರ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಇದೆ. ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳು ಬೆಳೆದಿವೆಯೇ ವಿನಹ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಮರಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಕಡೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮರಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ನಾವು ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಹೋದವರ್ಷ ಆಗಸ್ಟ್ ಕೊನೆಯೊಳಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿತ್ತನೆ ಹಾಕಿದ್ದು ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಒಣಗಿಹೋಯಿತು. ಈ ವರ್ಷ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬಿತ್ತನೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ವರ್ಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ಯಾನ್ ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬ್ಯಾನ್ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಂಜನಿಯರುಗಳು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಬ್ಯಾನ್ ತೆಗೆದಿರುವುದು ಅವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಯಾವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನೂ ಷುರುವು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೂ ಸಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಎಲಿಜಿಬಿಲಿಟಿ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರೋ ಕೆಲವರು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಹೀನಾಯವಾದುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆ, ಯಾವ್ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಕ್ಷಾಮ ತಲೆದೋರಿದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಬಿಜಾಪುರ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕ್ಷಾಮ ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪಟ್ಟಿ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆಯೆಂಬ ಲೆಕ್ಕವಿದೆ. ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಅಂತರ್ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸರಬರಾಜು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಮಳೆಯನ್ನೇ ನಂಬಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ರೈತರು ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಚನೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ (ತುರವೇಕೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 50-60 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಒಂದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಆಗಲಾರದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸುಮಾರು ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಾ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಟ್ಟು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬೆಳೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸುಮಾರು ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೈತನ ಕೈ ಸೇರದೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಕೂಡ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಕೂಡ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರತಕ್ಕ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ಆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು, ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಒಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸುವುದು—ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು.

4-30 P.M.

ಆಗಲೇ ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ಯಾವ ಒಂದು ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಪೂರ್ಣಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಟ್ಟು ಹತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಕೂಡ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ತುಮಕೂರು ತಾಲ್ಲೂಕ್,

ಕುಣಿಗಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ತಿಪಟೂರು ಮತ್ತು ತುರುವೇಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೂ, ಹಾಗೆಯೇ ಶಿರಾ, ಮಧುಗಿರಿ, ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ಪಾವಗಡ, ಗುಬ್ಬಿ ಮತ್ತು ಕೊರಟಗೆರೆ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಕೆಲಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನುಕೂಲವೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕಾದರೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸತಕ್ಕ ಕಾಮಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರಾಯಿತೆಂಬ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಂಥ ಭಾವನೆ ಇರಕೂಡದೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮನಿವಾರಣಾ ನಿಧಿಯಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಅಲ್ಲ ಏನು ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲೇನು ಕೆಲವು ಒಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನೂ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಗೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಇಂಥ ನಿದರ್ಶನಗಳು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಬಂದಿವೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಬಂದಿರ ಬಹುದೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣಾ ನಿಧಿಯಿಂದ ಕೈಗೊಂಡ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳು ಹಾಗೇ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿವೆಯೋ ಅಂಥ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಈ ವರ್ಷದ ಕ್ಷಾಮನಿಧಿಯಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 10 ಎಕರೆಗಳ ಒಳಗೆ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಇರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನಿರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿವೆ. ಅವು ಈ ದಿವಸ ಜನರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅವುಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದ ಒಂದೆರಡು ಕೆಲಸಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷದ ಕ್ಷಾಮಪರಿಹಾರ ನಿಧಿಯಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಒಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ಬಹಳ ಬೇಜಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಒಳಗಿನ ಮಣ್ಣನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಆ ಒಡ್ಡಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹಾಕಬಾರದು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಟ್ಟವಾಗಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಜೇರೆ ಅಗೆದು ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ. ಈ ಒಡ್ಡನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲೂ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಹುಡಕಲೇಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ—ಹೇಮಾವತಿ ನೀರನ್ನು ತಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೇಮಾವತಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಿಂದ ನೀರನ್ನು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ—ತುಮಕೂರು, ತಿಪಟೂರು, ತುರುವೇಕೆರೆ, ಕುಣಿಗಲ್ ಮತ್ತು ಗುಬ್ಬಿ ಹಾಗೂ ನಾಗಮಂಗಲ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಪ್ಪರ್ ಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ ನೀರನ್ನು ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ಶಿರಾ, ಮಧುಗಿರಿ, ಪಾವಗಡ ಮತ್ತು ಕೊರಟಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ಬಗತಕ್ಕ ಕ್ಷಾಮವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಕ್ಷಾಮನಿವಾರಣಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೇನೂ ಇದರಿಂದ ಸುಖವಾಗಿಲ್ಲ. ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಜನರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರತಕ್ಕ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ಹೇಮಾವತಿ ಮತ್ತು ಅಪ್ಪರ್ ಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ತಂದು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒದಗಿಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಅಳಿವು—ಉಳಿವು ಈ ಎರಡು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ನೀರನ್ನೇ

(ಶ್ರೀ ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ)

ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have repeatedly stated that it is the unfettered right of the Presiding Officer to call upon the hon. members to speak. One hon. Member said that only hon. Members from this side are called in succession. I toid him yesterdy that a number of Members of the Opposition were given chances. He was telling me that it was not so. I got the information immediately. The facts are as follows. Four hon. Members who spokc from the Opposition are Sriyuths H. D. Devegowda, S. Y. Patil, Bapurao Patil, and one Member from this side who spoke is Sri M. M. Sajjan.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ (ವೇಮಗಲ್).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ವಂದಿಸುತ್ತಾ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವುದು, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಬರುವುದು. ಇದೇನೂ ನಮಗೆ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನೀರಿಗೆ ಕ್ಷಾಮ ಬರುವುದಲ್ಲದೆ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಸಹ ಮೇವು ಮತ್ತು ನೀರು ದೊರೆಯದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಹಾರ ಇನ್ನೂ ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಸರಕಾರ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಲೆಕಾಯಿ, ರಾಗಿ ಅಥವಾ ಬತ್ತ ಯಾವುದೂ ಕೂಡ ಬಿತ್ತನೆಮಾಡಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯು ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಈಗ ಯಾವ ಬೆಳೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೂ ಕಾಲ ಮಿಂಚಿಹೋಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಬಿತ್ತದಿರುವುದರಿಂದ ಬೆಳೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ ಮನೋಭಾವ ನೋಡಿದರೆ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದಾಗ ಬಾವಿ ತೆಗೆಯುವಂತಿದೆ. ಈ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಹೊಸ ಸರಕಾರವಾದರೂ ಬಿಟ್ಟು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಅಂಕಿಅಂಶ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಾವ ವರ್ಷ ಮಳೆಬೆಳೆ ಆಗಿಲ್ಲ, ಆಗಾಗ್ಯೆ ಕ್ಷಾಮ ಎಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಎಂದು ನೋಡಿ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಯಲ್ ಸೀಮೆ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಒಂದು ಸ್ಟ್ಯಾಚ್ಯೂಟರಿ ಬಾಡಿ ಮಾಡಿ ಅದು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸದಸ್ಯರು ರಾಯಲ್ ಸೀಮೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ ಅಥವ ಮಂಡಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೊಳಗಾಗುವುದೋ ಅದಕ್ಕೆ ರಾಯಲ್ ಸೀಮೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಏನು ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸರಕಾರ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಕೋಲಾರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತಿತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಸಹ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಲ್ಲ. ತಕ್ಷಣ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಇರುವ ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಯಾಪೈಸೆ ಕೂಡ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಹಣವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಖರ್ಚುಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಮಾಡಿರುವ ಆರ್ಡರನ್ನು ವಾಪಸು ಪಡೆದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಕೋಲಾರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪಾಲಾರ್ ನದಿ ಹರಿಯುವುದು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಂಡರ್‌ಗ್ರೌಂಡ್ ವಾಟರ್ ಇದೆ, ನದಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳಿವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರಿದೆಯೆಂದು

ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಸ್ ಅಥವ ಓಪನ್‌ವೆಲ್ಸ್ ನದಿ ಬೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ರೇಷ್ಮೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ತಳಿ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ರೇಷ್ಮೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಗೆ ತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅವಕಾಶವಿತ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ನಾರಾಯಣಸಿಂಗ್ (ಜೇವರ್ಗಿ) :—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವದರಿಂದ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ತಮಗೆ ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 20 ಇಂಚಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವ ಸುದ್ದಿ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಸರಕಾರ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಕರೀಫ್ ಬೆಳೆಯಿಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಲ್ಲ, ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಮತ್ತು ನೀರಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ರಿಗ್ ಬರುತ್ತದೆ, ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಒಂದು ರೀತಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ಮತ್ತು ಬಾಪೂ ಗೌಡರು ಕೇಳಿದೆವು. ಆದರೆ ರಿಗ್ ಬರಲಿಲ್ಲ, ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಜನತೆಗೆ ಮತ್ತು ದನಕರುಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಹಣ ಕೊಡುವರು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟು ಹಣದಿಂದ ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗಿರುವ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ರಿಲೀಫ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. 200 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಒಕ್ಕಲಿಗ ತಾಶೀಲ್ದಾರರ ಬಳಿ ತಿರುಗಬೇಕು, ಎಂಟು ದಿವಸ ಅವರಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು 25 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು. ಆದಕಾರಣ ಈ ಸಲವಾದರೂ ಒಂದು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಕಳಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೋ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಸ್ಪಾಟ್‌ನಲ್ಲೇ ಮುಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ನೇರವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಪೂರ್ಣ ರೊಕ್ಕ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಮೇಜರ್ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಮೈನರ್ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಅಲಕ್ಷ ಮಾಡಹತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಒಂದು ಭಾವನೆ. ನಮ್ಮ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗದ ಜನರು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಜಾಪುರ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬೀದರ್ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಯಲ್‌ಬುರ್ಗ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಕೇರ್ಸಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಅಲಕ್ಷ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸೆಷನ್ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾರಿ ಮಳೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಳೆ ಬಾರದೇ ಇರುವುದು 3ನೇ ಸಾರಿ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರ್ ಅನ್‌ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಾಬ್ಲೆಮ್ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಸಾಲ್ವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರೂ ಇಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತು ಅಫ್ಜಲ್‌ಪುರ್ ಮತ್ತು ದೇವದುರ್ಗದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ರೊಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟು ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು. ಆವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಅಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಇಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Statement by the Chief Minister *re:* Constitution of the Mysore Backward Classes Commission.

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—I have to make an announcement with regard to the constitution of the Backward Classes Commission. You know that some time back during the course of the debate on the Budget, I have mentioned that Government are seriously thinking of constituting the Backward Classes Commission. And very recently at the last meeting of the Cabinet we did take a decision to constitute a Commission. Accordingly, a decision has been taken to constitute a Backward Classes Commission with seven members, with one among them as Chairman to go into the question of backward classes. I shall read a statement.

1 In reply to the debate for grants for General Administration Department and various other Departments, I had indicated that Government were actively considering the constitution of a Backward Classes Commission.

2 The Supreme Court and several High Courts have observed that for the purposes of determination of the Backward Classes for purposes of Article 15 (4) and 16 (4) of the Constitution definite criteria should be applied. It is desirable that any criteria fixed and any list of Backward Classes prepared should be periodically reviewed. In Mysore State the criteria applied since 1963 has been income-*cum* occupation and this has not been reviewed so far.

3. In order to evolve proper criteria and prepare a list of Backward Classes, a detailed enquiry is necessary. Government have, therefore, decided to constitute a Backward Classes Commission consisting of—

1.	Shri L. G. Havanoor	...	Chairman
2.	Shri Y. Ramachandra	...	Member
3.	Shri K. R. S. Naidu	...	Member
4.	Shri K. M. Naganna	...	Member
5.	Shri S. R. Masanasetty	...	Member
6.	Shri Dharmasingh	...	Member
7.	Shri P. T. Habib	...	Member

The terms of reference of the Commission are :—

(1) To suggest the criteria to be adopted for determining whether any classes of persons in the State other than the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes may be treated as socially and educationally backward classes.

(2) To investigate into the living and working conditions of all such classes of persons with special reference to the difficulties under which they may be labouring and to m akrecommendations as to the special provisions which

are necessary to be made by the Government for their advancement and for the promotion of their social, educational and economic interest generally.

(3) To make a list of all classes which may be regarded as backward classes in the State.

(4) To suggest that reservations should be made for such classes in the educational institutions maintained by the State or receiving aid out of the State funds.

(5) To suggest that other concessions like scholarships, etc., may be given to such classes by way of assistance.

(6) To determine to what extent such classes are represented in the services under the State and to recommend what reservations of posts in such services may be made for them.

(7) To generally advise the Government about the steps to be taken to ensure adequate safeguards for the backward classes of citizens in the State.

Sri BAPU GOWDA RAYAPPA.—I want to ask some clarification.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I cannot permit the hon. Member. The hon. members have agitated that during the Assembly Session all policy statements of Government should first be made in the House. With due deference to the sentiments expressed by the members, the Hon'ble Chief Minister has made a statement right now on the constitution of the Mysore Backward Classes Commission. Cyclostyled copies of the Statement are available and if the members desire to have it, they can have it. Beyond that, I cannot allow anything else. Hon'ble Minister for Revenue to reply.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸ್ಕೇರ್ಸಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Hon. member Sri Patil was a member of this House previously too. If he had just intimated yesterday, some arrangement could have been made to accommodate him. It has been agreed that the Hon'ble Minister for Revenue has to be called to reply to the discussion on drought conditions. So it is not possible now to permit him or any other member to speak.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಲ್. ಕಬಾಡಿ.—ನನ್ನ ಕಾಲ್ ಅಟೆನ್‌ಷನ್ ನೋಟೀಸ್ ಯಾವಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have called upon the Revenue Minister to reply. Full justice has been done to the Opposition Members. Not only due time but extra time has also been given to them. Sri Kabadi may consult his leader.

5-00 P.M.

Discussion on a Matter of Urgent Public Importance *re* : Drought Condition in Several areas of the State

(Debate Continued)

† ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಲ್. ಕಬಾಡಿ (ಬಳ್ಳೊಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ, ಬಾಗೇವಾಡಿ, ಇಂಡಿ, ಸಿಂದಗಿ ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹನಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲ, ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ 27-3-1972 ರಿಂದ ಪದೇ ಪದೇ ನಾಲ್ಕೈದು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದೆವು. ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಕಡೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ದುಷ್ಕಾಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಲುವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ, ರಿಗ್ಸ್ ಕೊಡಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ರಿಗ್ ಯಂತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹಿತ ಅದೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು ಶೋಚನೀಯ ಸಂಗತಿ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ಧಾರಣೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 130 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸಹಿತ ಕಾಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು, ರೈತರಿಗೆ ಇರುವ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ದೂರ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದರೂ ಸಹಿತ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕನಿಕರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಡವರ ಹೊಲಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಬಹುದೋ ಅಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಶ್ರೀಮಂತರ ಜಮೀನು ಮುಳುಗುವ ಕಡೆ ಕೆರೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಸಹಿತ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಫಾಡರ್ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಫಾಡರ್ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗದೆ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಜೋಳ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ನಿಗಾ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಸಹಿತ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಷ್ಟು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕು ಒಂದೇ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬೇಕು. ಸ್ವತಃ ನಾನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳು ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ನಾವು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಬಾರದೆ ಇದ್ದದ್ದು ಬಹಳ ವಿಷಾದನೀಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಲಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (ಹೊಸನಗರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂದ ಕೂಡಲೇ ಸಂಪತ್ತು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆ ಎನ್ನುವುದು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಎರಡು ಭಾಗವಿದೆ. ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ, ಹೊಸನಗರ, ಸೊರಬ, ಸಾಗರ ಈ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಒಂದು ಭಾಗ. ಶಿಕಾರಿಪುರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಹೊನ್ನಾಳಿ, ಚನ್ನಗಿರಿ ಮತ್ತು ಭದ್ರಾವತಿ ಇವು ಒಂದು ಭಾಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದಂಥ ಗ್ರಾಮಗಳ ಒಂದು ಬೆಲ್ಟ್ ಇದೆ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ರಿಗ್ ಮೆಷಿನ್ಸ್ ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಒಂದು ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಿ ಪದೇ

ಪದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಳೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಷಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಖಾತ್ರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ರಿಗ್ಸ್ ಕಳಿಸಬೇಕು, ಮೆಷಿನ್ಸ್ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೋರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಂದಾಯದ ಬಾಕಿ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಸಾಲವನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಸೀರೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹಳೇ ಸೀರೆ ಸುಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ, ಹೊಸದಾಗಿ ಸಾಲ ಕೊಡುವವರೆಗೂ ಹಳೇ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಇಲ್ಲ. ಹೊಸದಾಗಿ ಜಮೀನು ಆಬಾದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಸೆ ತೋರಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲಗಳನ್ನು ತೀರಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ಷಿಕಾರಿಪುರ ಈ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು, ಬಡಜನರು ಬಹಳ ಬವಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೊಡಕುಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅಡಕೆ ಬೆಳೆಯುವ ತೋಟಗಳು ಸಾಗರ, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೂ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ, ನೀವು ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತನ್ನು, ಹಣವನ್ನು, ಯಂತ್ರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಈ ಡ್ರಾಟ್ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ (ಷಹಪುರ).—ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ಹಿಂಗಾರಿ ಮತ್ತು ಮುಂಗಾರಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಂದ ಮುಂಗಾರಿ ಮಳೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿಲ್ಲ, ಈ ವರ್ಷವೂ ಮುಂಗಾರಿ ಬೆಳೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಭಾಗದ ಜನರು, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊರಗೆ, ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋದರೂ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೇರಳವಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ಹಣ ನೇರವಾಗಿ ರೈತನ ಕೈಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ತಕಾವಿ ಸಾಲವನ್ನು ರೈತನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, ಅವನ ಕೈಗೆ ಮುಟ್ಟುವುದು ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಈಗ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣ ನೇರವಾಗಿ ರೈತನ ಕೈಗೆ ಮುಟ್ಟತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. 100 ರೂಪಾಯಿ ತಕಾವಿ ಸಾಲ ಕೊಡಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ತಕಾವಿ ಸಾಲ ಕೊಡಿ, ಆದರೆ ಈ ಸಾಲ ರೈತನ ಕೈಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ಧಾರಣೆ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಜೋಳಕ್ಕೆ 110 ರೂಪಾಯಿ ಧಾರಣೆ ಇದೆ. ಇಷ್ಟು ಇದ್ದರೂ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜೋಳ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಷಹಪೂರ, ಇಂಡಿ ಮತ್ತು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ ಜೋಳ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ತಹಸೀಲ್ದಾರ್‌ರವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ಫೇರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಷಾಪುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತೀವ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಬರಗಾಲ ಕಂಡುಬಂದಂಥ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫೇಸ್ಡ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಇನ್ನು 8–10 ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಇವೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ (ರಾಮದುರ್ಗ).—ಆದರಣೀಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿರುವ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದು ಎಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಎದುರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ

(ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಏನು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಏನು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ವಿಶೇಷವಾದ ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗದೆ, ಮಹಾಭಾರತದ ಪುರಾಣಕಾಲದ ಪ್ರಸಂಗ ಒಂದನ್ನು ಹೇಳಿ, ಸಮಯ ಉಳಿದರೆ, ಮುಂದಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಹುಷ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಇಂದ್ರನ ಪದವಿಯನ್ನು ಏರಿದ ಸಮಯ. ಆಗ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಅಭಾವಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಭೂಲೋಕದ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿದ್ದ ಇಂದ್ರನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಡೆಲಿಗೇಷನ್ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದೂರ್ವಾಸ ಮುನಿಗಳು ಇದ್ದುದನ್ನು ಇವರುಗಳು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ದೂರ್ವಾಸ ಮುನಿಗಳು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು, ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಸ ದಿರಲಿ, ಕೈಗೂಡದಿರಲಿ ಎಂದು ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಈ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ತಾವು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿನ ಅರಿವಾಗಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಪಕ್ಕೂ ವಿಮೋಚನೆ ಇದೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಹೇಳಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ—1972 ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ, ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡರು ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ—ಎಲ್ಲಾ ಸಚಿವರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ—ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಅಭಾವಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೊನೆ ಗಾಣುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ದೂರ್ವಾಸ ಮುನಿಗಳು. ಈ ದೂರ್ವಾಸ ಮುನಿಗಳ ವಾಣಿಯು ಹುಸಿಯಾಗದಂತಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದೂ ತಲೆದೋರದ ಹಾಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಬೆಳಗಾವಿಯಂಥ ಸುಂದರವಾದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇದೆ. ರಾಮ ದುರ್ಗ, ಸಾಂದತ್ತಿ, ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ಮೊದಲಾದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಲೆದೋರಿದೆ. ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರುಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ರಾಮದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ, ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ, ಕಠಿಣವಾಗಿ ಮೂಡುವು ದಾದರೆ, ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿದರೂ ಅನ್ನದ ದೇವರ ಮುಂದೆ ಬೇರೆ ದೇವರುಂಟೆ? ಹಸಿದವರಿಗೆ ದೇವರು ಅನ್ನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಹಸಿದ ಜನ ಹೇಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ.

ಆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅಭಾವ ನಿವಾರಣೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೀವ್ರ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೈಕೊಂಡು ಈಗ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಭಯಂಕರ ಪರಿಸ್ಥಿಯಿಂದ ಜನರನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿ ಕೂಡ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಜೋಳಕ್ಕೆ 130 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಂಥ ಕಡೆ ಅಗ್ಗದ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತರೆಯಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಕೊನೆ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿ ಯವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಿನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ಜನ ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಾಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಆತಂಕವನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ಶಾಶ್ವತವಾದಂಥ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಗಳ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದಂಥ ಪರಿಹಾರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್‌ರು ಬಹಳ ಆಗ್ರಹ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮನನೊಂದು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬಂದಂಥ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲರು ಮಾತನಾಡಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ರಾಥೋಡ್ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಇತರ ಸದಸ್ಯರು ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಕಾರ್ಯ ವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರು ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮುಂದೆ ಅವರನ್ನು ಜನರು ವಿಚಾರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಭೆ ಸೇರುವ ಮೊದಲು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಶ್ರೀ ರಾಥೋಡ್ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಇತರ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಭೀಕರ

ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ರಾಥೋಡ್‌ರವರು ಖುದ್ದಾಗಿ ಹೋಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಗರಾಳ್‌ರವರು ಕೂಡಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಅದನ್ನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂಕರಗೌಡರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತ್ರ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು. ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ತಿಳಿಸಲಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಲಿ ಅಥವಾ ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಸಲಿ,—ಶಂಕರಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದು ಶಾಪ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು—ಯಾರೇ ಹೇಳಲ್ಲಿ ಇದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರು ತಾವು ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಭರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಕಾರ್ಯಲೋಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಾವು ಮೈಮರೆತು ಮಲಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಲಗತ್ತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಖಂಡಿತ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಲಿ ಅಥವಾ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಲಿ, ಆಗಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಇದು ಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರ ಮುಂತಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಸೇರಿದಾಗಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ತೊಂದರೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶಂಕರಗೌಡರು ಅವರ 60 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 30 ವರ್ಷಗಳಕಾಲ ದುಷ್ಕಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ, ಅವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದುಷ್ಕಾಳ ಪದ ನನ್ನ ಕಿವಿಗೆ ಗಂಟೆಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇಷ್ಟು ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮನಮುಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಾಗ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನುಮಾನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಶಾಶ್ವತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಸಭೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 1,270 ಗ್ರಾಮಗಳ ಪೈಕಿ 518 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿ ಬಂದಿವೆ. 518 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ವಿವರವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆಯಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ ಮಳೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ರೀತಿ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಮತ್ತು ಬಾದಾಮಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಬಹಳ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇಂಡಿ, ರಬಕವಿ, ಬಾಣಹತ್ತಿ, ಇವುಗಳಿಗೆ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿದೆ. ಇಂಡಿ ಟೌನಿನಲ್ಲಿ ಪಿಡಬ್ಲೂಡಿ ವಾಟರ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಪೈಪ್ ಮುಖಾಂತರ ನೀರನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು 64 ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್‌ನಿಂದ 71–72ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ 34,64,295 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ರೂರಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾದಾಮಿ, ಬಾಗಲ್‌ಕೋಟೆ, ಬಾಗೇವಾಡಿ, ಬಿಜಾಪುರ, ಬೀಳಗಿ, ಹುನಗುಂದ, ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ತಾಲ್ಲೋಕುಗಳಲ್ಲಿ 79 ಲಕ್ಷ 81 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಎರಡು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ 114 ಲಕ್ಷ 47 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಕೆಲವು ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದು 1971–72ನೇ ಇಸವಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 72–73ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದು 10 ಲಕ್ಷದ 61 ಸಾವಿರ 800 ನೂರು ರೂಪಾಯಿ,

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ)

5-30 P.M.

ವಿವರವಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಇದರ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಹಣದಲ್ಲಿ 64 ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ 3.18 ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ 5.51 ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಇದಲ್ಲದೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೂಲಕ 51.66 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಈಚೆಗೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಆರ್ಮಿ ಎಂದು ಬೇರೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ ಕೂಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರಾಸರಿ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 250 ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟು ಕೂಲಿ ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕ್ರ್ಯಾಷ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ಮತ್ತು ಎಂ.ಎಫ್.ಎ.ಎಲ್. ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಏಜನ್ಸಿಗಳ ಮೂಲಕ ಐನೂರು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅಲಮಟ್ಟಿ ಡ್ಯಾಂನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸುಮಾರು 1,200 ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗ ಡ್ರಾಟ್ ಪ್ರೋನ್ ಏರಿಯಾ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಎಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ ಕೂಡ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು 1972-73 ನೇ ಸಾಲಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ವಿವರಗಳು ಈ ರೀತಿ ಇವೆ:

Rs. in lakhs.

	Name of Taluk	Soil conservation	Minor irrigation	Afforestation	Road	Total
1.	Badami	4.50	10.61	3.36	2.67	21.14
2.	Bagalkot	0.90	1.49	2.88	1.67	6.94
3.	Bagewadi	4.50	6.95	0.24	2.65	14.34
4.	Bijapur	4.50	2.77	1.44	2.83	11.54
5.	Biligi	0.23	0.90	1.20	1.91	4.24
6.	Hungund	1,13	5.98	2.58	2.17	11.86
7.	Muddebihal	4.50	5.36	...	2.62	12.48
						82.54

ಹೀಗೆ ಡ್ರಾಟ್ ಪ್ರೋನ್ ಏರಿಯಾ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ 1972-73 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ, ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ವರ್ಷದ ಜೂನ್ ಆಖೈರು ಒಳಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೆ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದ ಮೂರು ಲಕ್ಷವನ್ನು ಕೂಡ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಕಬಾಡಿಯವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಕೇ ಎಂದು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೂ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅರಿವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಲ್. ಕಬಾಡಿ.—ನಾನೇನು ತಮಾಷೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ಹೇಳಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ತಮಾಷೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ನೀವು ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ತಮಾಷೆಯಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಾವು ಅವನ್ನು ತಮಾಷೆ ವಿಷಯ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವ ಮೂರು ಲಕ್ಷವಷ್ಟು ಹಣ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೇ ಖುದ್ದು ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಣ ಸಾಲದು ಎಂದು ವಿಚಾರಗಳು ತಿಳಿದುಬಂದುದರಿಂದ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಬಾಬು ಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಏಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್‌ವೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಏಳೂವರೆ ಸಾವಿರ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು 1971-72 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಹಾಗೂ ತಕಾವಿ ಸಾಲ ಗಳನ್ನು ಸುಮಾರು 24 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೋನ್‌ಗಾಗಿ 1,25,000 ಕೊಡಲಾಗಿದೆ, ತಕಾವಿ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ 2,10,000 ಲಕ್ಷ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಬೀದರ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅಲ್ಲಿಗೂ ಕೂಡ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ 64 ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಬಾಬಿನಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಾಗಿ 29 ಲಕ್ಷ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 34.66 ಲಕ್ಷ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 17.73 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 12.54 ಲಕ್ಷ 1971-72 ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು 1972-73 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣದ ವಿವರಗಳು ಹೀಗಿವೆ :

ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 2.55 ಲಕ್ಷ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 5.15 ಲಕ್ಷ
ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗಾಗಿ 9.29 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 1.54 ಲಕ್ಷ

ಎಂದು ಅಲಾಟ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದರಂತೆ ಆಯಾ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರುಗಳು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬಗೆಹರಿದಿವೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳೂ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಸರಕಾರ ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳ ಅರಿವು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿದಿದೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣವಾದ ವಿವರಗಳು ತಿಳಿಯಲಿ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇವೊತ್ತು ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಬಿಲ್ ಪಾಸಾಗುವುದರಲ್ಲಿದೆ. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯಬಹುದು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಈ ಬಾಬಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹಿಂತೆಗೆಯು ವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿದಕೂಡಲೇ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಖುದ್ದು ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ಸಾಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾರಂಜ ಯೋಜನೆ, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಭದ್ರಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆ ಇಂಥ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೆರೆ ಕೆಲಸಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಅಂತಹ ಕೆಲಸಗಳು ಯಾವುದನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಹಿಂದಿನವರ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ)

ಚರಿತ್ರೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಬ್ಯಾನ್ ಇತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅಗತ್ಯವಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗತಾನೆ ನಾವು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದರೆ ಕಷ್ಟವೆಲ್ಲಾ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದು ಏನಿತ್ತು, ಅದರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಈಚೆಗೆ ಬಂದು ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು ನೋಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೂ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಇವೊತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು 1974ನೇ ಇಸವಿಯೊಳಗೆ ಕಾವೇರಿ ಜಲಾನಯನದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸಹ ನಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಶಾಶ್ವತವಾದಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

1.	ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್	...	21,00,000-00
2.	ಮೈಸೂರು ಡಿವಿಜನ್	...	51,70,000-00
3.	ಬೆಳಗಾಂ ಡಿವಿಜನ್	...	76,00,000-00
4.	ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಡಿವಿಜನ್	...	21,00,000-00

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇರಿಗೇಷನ್ ವೆಲ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ 69 ಲಕ್ಷದ 70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು 64ನೇ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಫಂಡ್ಸ್‌ನಿಂದ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದಂಥ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೂ ಸಹ ಇದೆ. ಅದರಂತೆ ಈಗಾಗಲೇ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ 15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಕೋಲಾರ, ತುಮಕೂರು, ಬಿದರೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಅವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ನಾನು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಾಗ, ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಸಹ ಆ ಭಾಗಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 74 ಗ್ರಾಮಗಳ ಒಂದು ಬೆಲ್ಟ್ ಏರಿಯಾ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಅಭಾವ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಿರುವ ಅರಿವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗದೆ ತೊಂದರೆ ಇರುವುದು ಸಹ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದಂಥ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದರಜೊತೆಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದಂಥ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತಾ, 1972ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್

ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡರು ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಆಗ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದಂಥ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ಎಲ್ಲಾ ತೊಂದರೆಗಳು ನಿವಾರಣೆ ಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ದೇವಲೋಕದ ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ದೇವರು ಆ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಹುಮ್ನಾಬಾದ್).—ಹರಿಕಥೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ದೇವರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಆದರಿಂದಲೇ ದೇವರು ಆ ಶಕ್ತಿ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನಾನಾ ಭಾಗ ಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವ ಹಾಗೆ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈ ಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ್ (ಮುದ್ದೇ ಬಿಹಾಳ್).—ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆ ಗಾಗಿ 1971–72ರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು 1972–73ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕಳೆದ ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಇಕಾನಮಿ ಮೆಜರನ್ನು ತೆಗೆದಮೇಲೆ ಕೇವಲ ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಕಾವಿ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಜಮೀನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಸಹ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಲ್. ಕಬಾಡಿ.—ಇಂಡಿ ಮತ್ತು ಸಿಂಧಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ರೂರಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಇವು ಯಾವಾಗಲೂ ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿರು ವುದರಿಂದ, ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಆ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕ್ಷಾಮವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಜೂನ್ 30ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ತಾವು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಜೂನ್ 30ರ ನಂತರವೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದು ವರೆಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟು ಅರ್ಧ ಕೆಲಸಗಳಾಗಿರುವುದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲು 21 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಈ ಹಣದಿಂದ 300 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಸಹ ತೆಗೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಈ ಹಣದಿಂದ ಕ್ಷಾಮವನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನರು ಬೆಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗದೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೂಲಿ ಸಹ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಲು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದಾಣಿ ಬೆಳೆ ಸಹ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ತಾವು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ತರಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಏನಾದರೂ ತಾವು ತರಿಸಿದ್ದೀರಾ ? ತರಿಸಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತಕಾವಿ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಸಾಲಗಳನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೀರಾ? ಈಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾಲ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸೀಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರು ಸೌತ್ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಬೋರ್ಡ್ ಏರಿಯಾ ಆದ ಎಚ್. ಎ. ಎಲ್. ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಯಾವುದನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಸ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್)

ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಾವಗಡ, ಶಿರಾ ಮತ್ತು ಮಧುಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಲ ಜಾಸ್ತಿ ಮಳೆಯಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ವಿಪರೀತ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದಂಥ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದರಂತೆ ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಶಾಶ್ವತವಾದಂಥ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಿತ್ತನೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶಿರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 74 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಏನಿವೆ ಅವು ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಅಲಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಹ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಆ 74 ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಸೀಗೆಹಳ್ಳಿ ಯೋಜನೆ, ಅಪ್ಪರ್ ಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆ, ಕೃಷ್ಣಾ ನೀರಿನ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವವರೆಗೂ ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಡ್ರಾಟ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ಸಾರಿ ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಬೆಳಗಾಮ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮದುರ್ಗ ಮತ್ತು ಸವದತ್ತಿ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ? ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿನಾಯಿತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ಬಂಗಿ (ಜಮಖಂಡಿ).—ಜಮಖಂಡಿ ಮತ್ತು ಮುಧೋಳ್ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಏನೂ ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೆಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಜನ ಹಾಹಾಕಾರ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಯಾವ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಏತಕ್ಕೆ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಮರೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವಿ. ಜೋಗಣ್ಣನವರು (ನರಗುಂದ).—ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ಮುನಿಸ್ವಾಮಿ.—ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮರೆತಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಡಿ ನಮ್ಮ ಮಾಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ದಮಯಂತಿ ಬೋರೇಗೌಡ (ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ).—ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿವೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆಯೆಂದು ಅದೇ ಒಂದು ಕಥೆ ಆಗಬಾರದು. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆಯೋ ಏನೋ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಏನೋ ಹೇಳಿದಹಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶಿರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನಾನೇ ಅಲ್ಲ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆಯೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಗೊತ್ತು, ಗೊತ್ತು, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟು ಸತ್ಯ ಇದೆಯೆಂಬುದು ಗೊತ್ತು. ನಿಜದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ವಿಚಾರಗಳು ಬಂದಾಗ ಯಾವರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಭವ ಇದೆ.

ಈ ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದೆ ನಾವು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆವು. ಆಗ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಟೀಮನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಇಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ, 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಈಗ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಡಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಂದಾಯವನ್ನು ಮಾಫಿ ಮಾಡಿ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ದೇಶದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು ? ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಯಾರು ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ? ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಈಗ ಇಂಡಿಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹ ನಮಗೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ನೆರವು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ ನೀವು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ರಿಸೋರ್ಸಸ್‌ನಲ್ಲೇ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆಯೆಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವರದಿಯೂ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ರಿಸೋರ್ಸಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅಂಥಾ ಕಡೆ ನಾವು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡೋಣ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಜನ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಾವು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಜುಲೈ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖಿನ ನಂತರವೂ ಈ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕ್ಷಾಮನಿವಾರಣಾ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಹಾಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ಆಖೈರು ವರೆಗೂ ನಮಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಂತಹ ಹಣವನ್ನು ನಾವು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಜುಲೈ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖಿನ ನಂತರವೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೋ ಅಂಥಾಕಡೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಲ್. ಕಬಾಡಿಯವರು ಇಂಡಿ ಮತ್ತು ಸಿಂದಗಿ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ರೂರಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ರೂರಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ನಿಜ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಡ್ರಾಟ್ ಏರಿಯಾದ 46 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ರೂರಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವಾಗ ಅದನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಆಗಿಂದಾಗ್ಯೆ ಈ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಈ ರೂರಲ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಬೆಳಗಾಮ್ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಯಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಅವರು ಸೀಗೆಹಳ್ಳದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನದೀ ನೀರಿನ ವಿವಾದ ಬಗೆಹರಿಯುವ ತನಕ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರು ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಬಿಜಾಪುರ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ತುಮಕೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ 3 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು, ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು, ಬೆಳಗಾಮಿನಲ್ಲಿ 5 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು, ಧಾರವಾಡಾದಲ್ಲಿ 5 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು, ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ 2 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 8 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು, ಈ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಡ್ರಾಟ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮಿನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ (ಆನೇಕಲ್).—ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆನೇಕಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆ ಆಗಿಲ್ಲ, ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವು ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಅವು ಸಾಯುತ್ತಿವೆ. ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಹಾಕುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ.

6-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ತಕ್ಷಣ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ಆಶಿಸೋಣ. ಇನ್ನು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೋರಾಪುರ, ಶಾಪುರ್ ಮತ್ತು ಯಾದ್‌ಗಿರ್ ಡ್ರಾಟ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ. ಈ 42 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ 48 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಕೋಲಾರ, ಧಾರವಾಡ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ—ಇವುಗಳು ಸಹ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ. ಇನ್ನು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದವರು—ಅಂದರೆ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಸಿಂಗ್‌ರವರು ಹಡಗಲಿ ಮತ್ತು ಮಲ್ಲಾಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗಿಯವರು ಜಮಖಂಡಿಯು ಪಟ್ಟಣವಾದರೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಬಹಳ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ರಿಗ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇತರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಹ ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಮತ್ತು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬೋರ್ ವೆಲ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ಫೇರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಷಾಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಂಗಿಯವರು ಸಹ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಫೇರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಅದರ ಮೂಲಕ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ).—ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಸಹ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಅವುಗಳನ್ನು ಸಹ ಸೇರಿಸಿದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಸಭೆಯು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡು ನಾಳೆ 1—00 ಗಂಟೆಗೆ ಪುನಃ ಸೇರುವುದು.

---

*The House adjourned at Five Minutes past Six of the Clock to meet at **One** of the Clock on Wednesday, the 19th July 1972.*

WD 18247—GPB—550—8-2-1973